

AUGŠDAUGAVAS NOVADA BĀRIŅTIESA

Reģ. Nr. 40900007453, Brīvības iela 13, Ilūkste, Augšdaugavas novads, LV – 5447, tālrunis 65462010; 65462011
e-pasts: barintiesa@augsgdaugavasnovads.lv, www.augsgdaugavasnovads.lv

PĀRSKATA ZIŅOJUMS PAR DARBĪBU 2023. GADĀ

Ilūkstē

2024.gada 10.aprīlī

Nr.1.22/2

Pārskats sagatavots saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5.panta 4.daļas prasībām, kas nosaka, ka Bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz pašvaldības domei pārskata ziņojumu par savu darbību.

Augšdaugavas novada bāriņtiesa (turpmāk – Bāriņtiesa) ir Augšdaugavas novada domes izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde, kuras kompetenci un pienākumus nosaka Bāriņtiesu likums, MK noteikumi Nr.1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi”, Augšdaugavas novada domes apstiprinātais bāriņtiesas Nolikums, Ētikas kodekss, kā arī Bāriņtiesas darba kārtības noteikumi, un, kas, pamatojoties uz augstāk minētajiem normatīviem aktiem un publisko tiesību principiem, savā darbībā, Augšdaugavas novada administratīvajā teritorijā, prioritāri nodrošina bērnu un aizgādībā esošu personu tiesību un tiesisko interešu aizstāvību.

2023.gadā Bāriņtiesā strādāja 22 darbinieki, visiem darbiniekiem ir darba pienākumu veikšanai atbilstoša izglītība, regulāri tika pilnveidota profesionālā kvalifikācija. Bāriņtiesas darbinieki, izmantojot dažādas konferenču platformas, pārskata gadā piedalījās profesionālās pilnveidesursos, kā arī klātienē semināros, atjaunoja un papildināja zināšanas bērnu tiesību aizsardzības jautājumos.

Lai sekmētu bāriņtiesu darbinieku profesionālo izaugsmi, apspriestu normatīvo aktu projektus, izstrādātu priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem un risinātu jautājumus bērnu tiesību aizsardzības sistēmas pilnveidošanā un citus bāriņtiesu kompetencē esošus jautājumus, Bāriņtiesa darbojas Latvijas bāriņtiesu darbinieku asociācijā.

Pārskata gadā Bāriņtiesa veicot darba pienākumus, sniedza pieprasīto informāciju, viedokli, piedalījās aptaujās, sagatavoja dokumentus, informāciju Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai (šobrīd Bērnu aizsardzības centrs), Labklājības ministrijai, Tieslietu ministrijai, Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijai u.c., kā arī iesaistījās starptautiskajā sadarbībā bērnu tiesību aizsardzības jautājumos – gan pieprasot, gan sniedzot informāciju konkrētās valsts kompetentajām iestādēm.

Tāpat turpinājās darbs pie iestādes darbības normatīvo aktu un dokumentu izstrādes, arhīva dokumentu apstrādes un pieprasīto lietu nodošanas Zonālajā Valsts arhīvā.

No 2023.gada 1. janvāra Bāriņtiesa lietvedībā sāka izmantot jauno dokumentu vadības sistēmu LIETVARIS.

Kopš 2022.gada turpina strādāt bāriņtiesu informatīvajā sistēmā BARIS, tādējādi nodrošinot pāreju no darba Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā (NPAIS) uz darbu Bāriņtiesu informācijas sistēmā un nodrošinot, ka informācija savlaicīgi un pienācīgā kārtā sasniegtu visas pašvaldības un bāriņtiesas.

2023.gadā no 27.oktobra līdz 12.decembrim plānotās uzraudzības pārbaudes ietvaros Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija pārbaudīja Bāriņtiesas darbības atbilstību bērnu un aizgādībā esošo personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzības nodrošināšanā normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Izlases kārtībā pārbaudītas 77 Bāriņtiesas lietvedībā esošas lietas septiņās lietu kategorijās: Lietas par audžuģimenes statusa piešķiršanu; Lietas par bērna ievietošanu audžuģimēnē vai specializētajā audžuģimēnē; Lietas par bērna ievietošanu krīzes audžuģimēnē; Lietas par aizbildnības nodibināšanu; Lietas par bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijā; Aizgādības lietas, Adopcijas lietas; Lietas par aizgādības tiesību pārtraukšanu un pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vai prasības sniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai.

Būtiski pārkāpumi bērnu un aizgādībā esošu personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzībā nav konstatēti, vien nenožīmīgi trūkumi, kuri pēc pārbaudes aktā norādītā tika novērsti daļēji, jo daļa nebija novēršama laika noilguma dēļ (dažu pārbaudīto lietu dokumenti datēti pat no 2003.gada). Pārbaudes laikā aktualizētās nepilnības un trūkumi, metodiskie ieteikumi tiks izmantoti Bāriņtiesas darba kvalitātes uzlabošanai turpmākā darbā. Kopumā gada laikā no Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas nav saņemts neviens norādījums par prettiesisku, neprofesionālu darbību vai darbinieka rīcību. Saņemta metodiska palīdzība un ieteikumi.

Pārskata gadā bāriņtiesas lietvedībā ierosinātas 127 jaunas lietas (*1.tabula*).

1.tabula

Pārskats par 2023.gadā ierosinātajām lietām

N.p.k.	Lietu kategorijas	Lietu skaits
1.	Lietas par bērna vārda, uzvārda ieraksta maiņu	2
2.	Lietas par bērna mantas pārvaldību	11
3.	Lietas par vecāka aprūpē esoša bērna nodošanu citas personas aprūpē Latvijā	2
4.	Lietas par vecāku, aizbildņu un bērnu domstarpībām bērnu aprūpes un aizgādības jautājumos	3
5.	Lietas par sociālo pabalstu, apgādnieka zaudējuma pensiju izmaksu pārtraukšanu, atjaunošanu vai izmaksāšanu citai personai, kura audzina bērnu vai pašam bērnam	8
6.	Pēc tiesas pieprasījuma ierosinātās lietas (atsevišķa aizgādība, aizgādības tiesību atņemšana, saskarsmes tiesības)	13
7.	Lietas par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu, par prasības celšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu un atjaunošanu	19
8.	Adopcijas lietas	1
9.	Aizbildnības lietas	10
10.	Pārraudzībā saņemtās aizbildnības lietas	4
11.	Lietas par personas piemērotību aizbildņa pienākumu veikšanai	8
12.	Ārkārtas aizbildnības lietas	3
13.	Lietas par laulāto (personas) piemērotību Audžuģimenes pienākumu veikšanai un lietas par audžuģimenes statusa piešķiršanu	2

14.	Lietas par bērna ievietošanu audžuģimenē vai uzturēšanās izbeigšanu tajā	8
15.	Lietas par bērna ievietošanu krīzes audžuģimenē vai uzturēšanās izbeigšanu tajā	3
16.	Lietas par bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijās	3
17.	Lietas par viesģimenes statusa piešķiršanu un atņemšanu	2
18.	Lietas par aizgādņa iecelšanu pilngadīgām personām ar ierobežotu rīcībspēju, mantas pārvaldīšanu, aizgādņa atcelšanu vai atlaišanu no pienākumu pildīšanas	13
19.	Lietas par personas piemērotību aizgādņa pienākumu pildīšanai	4
20.	Lietas par aizgādņa iecelšanu promesošu personu mantai vai mantojumam, lietas par aizgādņa atlaišanu vai atcelšanu no pienākumu pildīšanas	6
Kopā		127
Uz 31.12.2023. kopējais aktīvo lietu skaits		678

Izvērtējot pārskata gadā ierosinātās lietas pa lietu kategorijām, secināms, ka lielāko īpatsvaru sastāda aizgādības lietas (19), lietas par atzinuma sniegšanu tiesai par atsevišķas aizgādības noteikšanu vienam no vecākiem (13), aizgādības lietas (13) lietas par bērnu mantas pārvaldību (11), aizbildnības lietas (10). Savukārt, lietu kategorijās :

- Lietas par sociālo pabalstu, apgādnieka zaudējuma pensiju izmaksu pārtraukšanu, atjaunošanu vai izmaksāšanu citai personai, kura audzina bērnu vai pašam bērnam,
- Lietas par personas piemērotību aizbildņa pienākumu veikšanai;
- Lietas par bērna ievietošanu audžuģimenē vai uzturēšanās izbeigšanu tajā ir 8 lietas katrā kategorijā. Pārējo kategoriju lietu īpatsvars ir mazāks, taču tās ir ne mazāk svarīgas kā augstāk uzskaitītās. Katras lietas sagatavošana līdz lēmuma pieņemšanai ir darbietilpīgs process, kam nepieciešama augsta darbinieku profesionalitāte, normatīvo aktu pārzināšana, sadarbība ar dažādām iestādēm, institūcijām, citām bāriņtiesām.

2023.gadā Bāriņtiesā pieņemti 350 lēmumi, no tiem 2 lēmumi pārsūdzēti Administratīvajā rajona tiesā - 1 lēmums atstāts spēkā, 1 lietas izskatīšana 2023.gadā nav pabeigta (ar 29.02.2024. Administratīvās tiesas spriedumu atstāts spēkā Bāriņtiesas lēmums). Konstatējot būtisku apdraudējumu bērnu veselībai un dzīvībai vai attīstībai, pārskata gadā ir pieņemti 10 vienpersoniski lēmumi par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākiem.

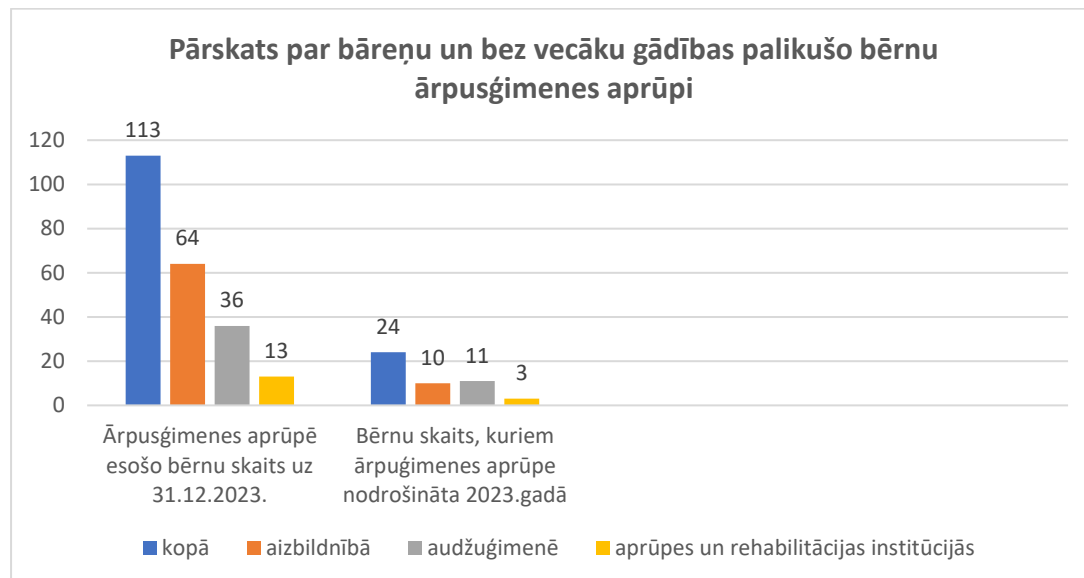
Bāriņtiesas darbs vienmēr orientēts uz ģimeniskas vides nodrošināšanu bērniem, tāpēc bez vecāku gādības palikušajiem bērniem tiek meklēta iespēja augt pie aizbildņa vai audžuģimenē. Institūcijās tiek ievietoti bērni ar smagām veselības problēmām, kuriem atbilstošu aprūpi nevar nodrošināt aizbildnis vai audžuģimene, kā arī pusaudžu vecuma bērni situācijās, kad nav radnieku vai audžuģimeņu, kas būtu gatavi tos uzņemt savās ģimenēs.

Ārpusģimenes aprūpe - aizbildnība, audžuģimene, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi uz pārskata gada 31.decembri nodrošināti 113 bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, no kuriem 36 uzturas audžuģimenēs, 64 – aizbildnībā un 13 - ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās.

2023.gadā ārpusģimenes aprūpe nodrošināta 24 bērniem - 11 bērni uzturas audžuģimenēs, 10 bērniem nodibināta aizbildnība un 3 bērniem aprūpe nodrošināta institūcijās (1.attēls).

2023.gadā nodibinātas trīs ārkārtas aizbildnības bez vecāku gādības palikušajiem Ukrainas bērniem.

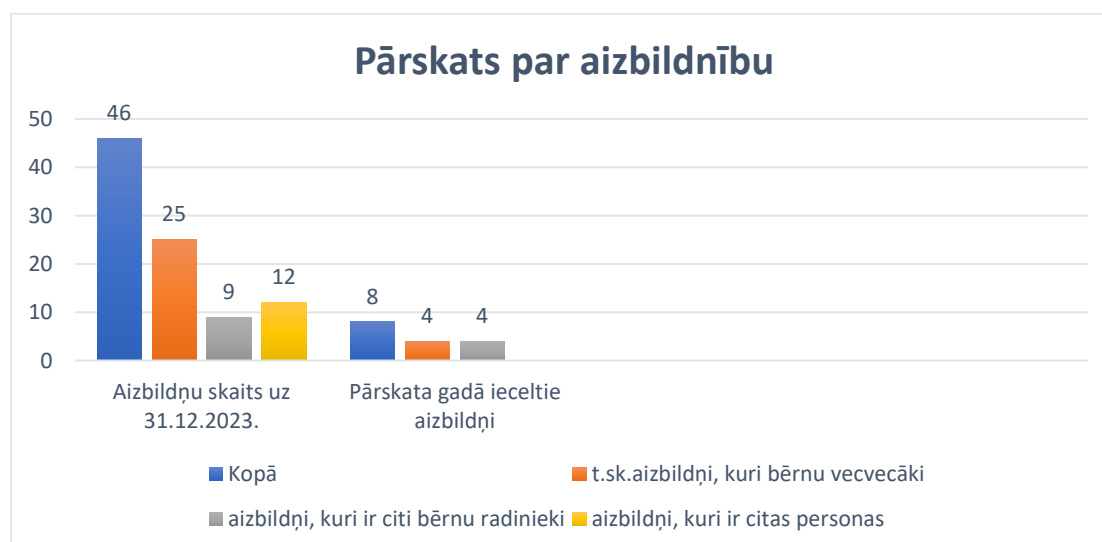
(1.attēls)

Novada teritorijā ir izveidotas 24 audzģimenes, kurās uzturas gan mūsu pašvaldības gan citu pašvaldību bez vecāku gādības palikušie bērni. Pārskata gadā divām ģimenēm ar Bāriņtiesas lēmumu piešķirts audzģimenes statuss. Atbilstoši normatīvajiem aktiem 2023.gadā tika veikta visu audzģimeņu ikgadējā izvērtēšana (ģimenes dzīves apstākļu pārbaude, sarunas, informācijas iegūšana no skolām, sociālā dienesta, ārstiem, slēdzieni no speciālistiem), vērtēšanu noslēdzot ar koleģiāla lēmuma pieņemšanu.

Uz 31.12.2023. aizbildnībā atradās 64 bez vecāku gādības palikuši bērni, kuru aprūpi veica ar bāriņtiesas lēmumiem iecelti aizbildņi. Pārskata gadā aizbildnība nodibināta 10 bērniem un par aizbildņiem ieceltas 8 personas (2.attēls).

2.attēls

Uz pārskata gada 31.12.2023. aizbildnībā esošo bērnu aprūpi veica 46 aizbildņi, no tiem 25 personas bērnu vecvecāki, 9 personas – citi bērnu radnieki un 12 personas, kuras nesaista radniecība ar aizbildnībā esošajiem bērniem. Pārskata gadā par aizbildņiem tika ieceltas 8

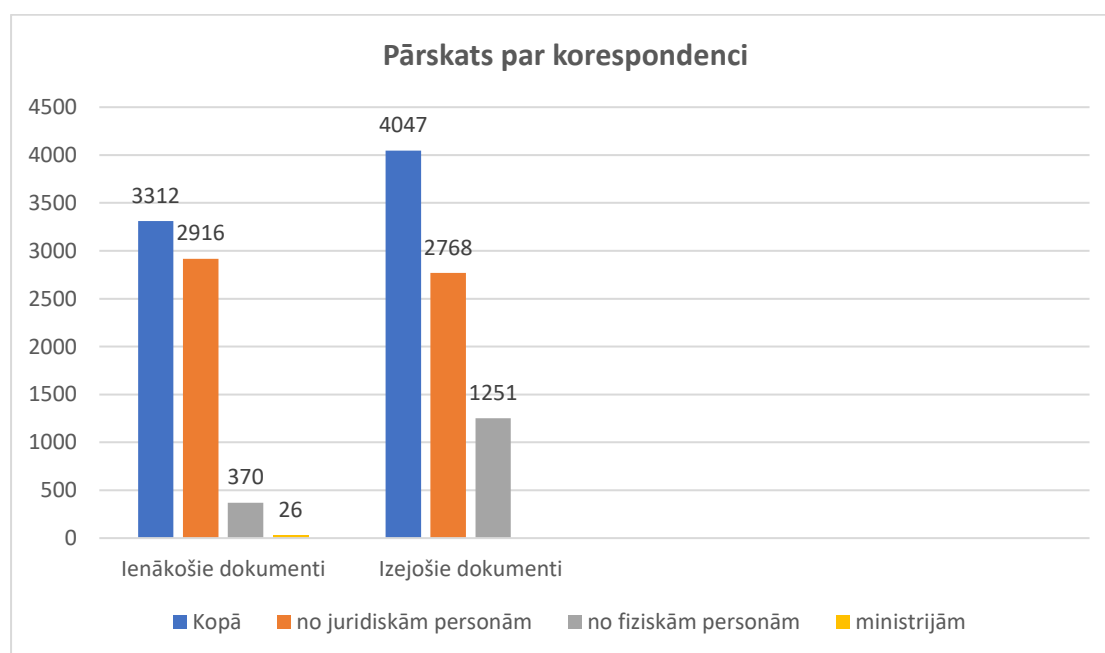
personas, visas saista radniecība ar aizbilstamo – 4 personas ir vecvecāki un 4 personas ar citu radniecības pakāpi.

Pārskata gadā, pamatojoties uz normatīvo aktu prasībām, veiktas aizbildnībā esošo bērnu un aizgādībā esošo personu dzīves apstākļu pārbaudes, personu viedokļu noskaidrošana. Izvērtēta bērnu un aizgādībā esošo personu mantas pārvaldīšana, apsaimniekošana. Papildus veiktas darbības (pārbaudes, apskates, viedokļu noskaidrošana) aizbildnības pārraudzībā, bērnu un aizgādībā esošo personu mantisko interešu nodrošināšanā pēc citu pašvaldību bāriņtiesu lūguma.

Pildot bāriņtiesas funkcijas, lietu sagatavošanai objektīvu lēmumu pieņemšanai, Bāriņtiesa iegūst dažādu informāciju un pierādījumus: informācija no trešajām personām, psihologa, ģimenes ārsta, narkologa, psihiatra u.c.

Pārskata gadā Bāriņtiesa gan pieprasīja nepieciešamo informāciju, gan sniedza bāriņtiesas kompetencē esošo informāciju citām iestādēm, institūcijām. 2023.gadā Bāriņtiesā saņemti 3312 ienākošie dokumenti, t.sk. no juridiskām personām -2916 dokumenti, fiziskām personām -370 ministrijām - 26 dokumenti. Nosūtīti 4047 dokumenti, t.sk. juridiskām personām -2768 dokumenti, fiziskām personām – 1251, ministrijām - 28 dokumenti (3.attēls). Visiem dokumentiem, kas atrodas bāriņtiesas lietvedībā, ir ierobežota pieejamība, ar likumu noteikts personu loks, kuras drīkst iepazīties ar dokumentiem.

3.attēls

Bāriņtiesa turpina veidot un uzturēt savu arhīvu atbilstoši Arhīva likuma prasībām. Bāriņtiesas arhīvā glabājas pastāvīgi glabājamās lietas, veikto notariālo apliecinājumu dokumenti, īslaicīgi glabājamās lietas. Aprakstītie dokumenti pastāvīgā glabāšanā tiek nodoti Valsts zonālajam arhīvam. Pārskata gadā Daugavpils zonālam Valsts arhīvam nodotas 696 pastāvīgi glabājamās lietas.

Ir pieaugusi Bāriņtiesas sadarbība ar tiesām. Darbietilpīga un komplicēta ir Bāriņtiesas darbības sfēra - atzinumu sniegšana pēc tiesas pieprasījuma lietās par bērna dzīvesvietas un saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības noteikšanu, par atsevišķas aizgādības noteikšanu vienam no vecākiem, par vecāku domstarpībām bērnu aprūpes un aizgādības jautājumos.

Pārskata gadā Bāriņtiesas darbinieki ir piedalījušies 147 pirmās instances tiesas sēdēs un 5 Administratīvajās rajona tiesas sēdēs. Bāriņtiesa tiesas procesos ir bijusi gan prasītājs, gan atbildētājs, gan tiesas pieaicināta institūcija viedokļa un atzinuma sniegšanai, gan trešā persona. Dalība bija lietās par: saskarsmes tiesību noteikšanu, aizgādības tiesību atņemšanu, nepilngadīgo personu mantas pārvaldīšanu, paternitātes noteikšanu, adopciju un aizgādību (personu ar ierobežotu rīcībspēju personisko un mantisko interešu aizstāvību).

Pārskata gadā Bāriņtiesa pārstāvēja bērnu intereses kriminālprocesos, pirmstiesas izmeklēšanas laikā policijā, ekspertīzes veikšanas laikā, lietās par pagaidu aizsardzības līdzekļu pret vardarbību atcelšanu vecākiem, piedalījās lietās par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu noteikšanu pilngadīgām personām, kuras atrodies nepieskaitāmības stāvoklī, izdarījušas noziedzīgus nodarījumus.

Bāriņtiesas darbinieki, sadarbībā ar sociālo dienestu, izglītības iestādēm, valsts policiju un citiem speciālistiem, piedalījās starpinstitucionālajās profesionāļu komandas sapulcēs, iesaistoties gadījumu risināšanā, kad aizskartas bērnu intereses un tiesības, veica pasākumus, lai novērstu bērnu attīstībai nelabvēlīgus apstākļus un sniegtu ģimenei nepieciešamo atbalstu. Ārkārtas gadījumos, pārskata gadā, Bāriņtiesas darbinieki, aizstāvot bērnu vislabākās intereses, strādāja arī ārpus noteiktā darba laika - brīvdienās, svētku dienās, vakaros.

Pārskata gadā Bāriņtiesa sadarbojās ar Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrāciju, pēc iestādes pieprasījuma veica klientu dzīves apstākļu pārbaudi un citu nepieciešamās informācijas noskaidrošanu un nosūtīšanu pieprasītājam.

Bāriņtiesa, saskaņā ar Bāriņtiesu likumā noteikto, sniedza palīdzību mantojuma lietu kārtošana, pieprasīja dokumentus iestādēm, lai sagatavotu Aktus par mantojuma saraksta sastādīšanu iesniegšanai notāram vai tiesai.

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 61.pantu Bāriņtiesa savā darbības teritorijā veica apliecinājumus un citas darbības. Pārskata gadā izdarīti 3013 apliecinājumi (sagatavoti dokumentu projekti, apliecināti darījumu akti, nostiprinājuma lūgumi, sastādītas pilnvaras, sastādīti, apliecināti testamenti, izsniegti to izraksti, sastādīti mantojuma saraksti, apliecināti fizisku personu parakstu īstumi).

2.tabula

Pārskats par bāriņtiesā izdarītajiem apliecinājumiem un citām darbībām

Apliecinājuma vai citas darbības veids/skaits	Apliecinājuma vai citas darbības skaits
Apliecināto darījumu skaits	420
Apliecināto līdzmantinieku un kopīpašnieku vienošanos par mantojuma vai kopīpašuma sadali skaits	1
Sastādīto testamentu skaits	18
Apliecināto pilnvaru skaits	426
Atsaukto pilnvaru skaits	6
Apliecināto paraksta īstumu skaits	102

Apliecināto dokumenta noraksta, kopijas vai izraksta pareizības skaits	117
Izsniegto paziņojumu skaits	2
Apliecināto parakstu uz nostiprinājuma lūguma zemesgrāmatai skaits	1219
Sagatavoto nostiprinājuma lūgumu zemesgrāmatai skaits	642
Sastādīto mantojuma sarakstu skaits	8
Citu sagatavo dokumentu projektu skaits	52

Iedzīvotāji 2023.gadā izmantojuši Bāriņtiesas sniegtās konsultācijas, gan klātienē novada pilsētās un pagastos, gan attālināti. Bāriņtiesa sniegusi profesionālu atbalstu un palīdzību novada iedzīvotājiem dažādās ikdienas situācijās, cenšoties tās atrisināt, nenonākot līdz nepieciešamībai ierosināt administratīvo lietu.

Augšdaugavas novada
bāriņtiesas priekšsēdētāja

V.Namiņa

10.04.2024.